

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/19/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117217642
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4117217642.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci žalobcu: BENCONT COLLECTION, a. s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zast. Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubriková, PhD., s. r. o., so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, IČO: 50 361 368, proti žalovanej: M. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., E. XXXX/X, o zaplatenie 1.540,72 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 17. januára 2018 č. k. 10Csp/153/2017-90 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná nemá proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 8, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 565 Občianskeho zákonníka, § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a na základe výsledkov vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu Poštová banka, a. s. ako veriteľ a žalovaná ako dlžníčka uzatvorili dňa 19. 12. 2008 zmluvu o úvere č. 38402231108, ktorej súčasťou sú obchodné podmienky nepodpísané žalovanou, na základe ktorej sa veriteľ zaviazal poskytnúť žalovanej peňažné prostriedky vo výške 1.659,70 eura a žalovaná sa zaviazala tieto vrátiť a zaplatiť z nich úrok vo výške 24% ročne a platiť poplatok za poistenie v 40 splátkach po 63,30 eura mesačne, prvú splatnú do 19. 01. 2009, každú ďalšiu do 19. dňa v mesiaci s tým, že konečná splatnosť úveru bola 19. 04. 2012. V zmluve boli uvedené náklady žalovanej s úverom 766,62 eura, RPMN úveru 26,82% a priemerná ročná RPMN 34,92%. Veriteľ peňažné prostriedky žalovanej poskytol, pričom z predloženého prehľadu výpisu z účtu žalovanej mal za to, že žalovaná vrátila veriteľovi sumu 709,07 eura. Žalobca súdu predložil upomienku zo dňa 06. 07. 2009, ktorou mal žalovanú upozorniť na možnosť požadovať vrátenie celej pohľadávky, jej doručenie žalovanej však žalobca v konaní nepreukázal. Veriteľ výzvou zo dňa 04. 09. 2009 oznámil žalovanej, že jej úver je ku dňu 04. 09. 2009 predčasne splatný. Predmetná pohľadávka mala byť na základe zmluvy o postúpení zo dňa 15. 12. 2011 postúpená z veriteľa na spoločnosť BOSSNUT INVESTMENTS LIMITED, zmluvy zo dňa 24. 02. 2010 z uvedenej spoločnosti na spoločnosť PRO CIVITAS s. r. o., zmluvy zo dňa 15. 12. 2015 na spoločnosť BENCONT INVESTMENTS s. r. o. a na základe zmluvy z toho istého dňa na žalobcu. Žalovaná po postúpení predmetnej pohľadávky vrátila z úveru ešte 170 eur. Stály rozhodcovský súd zriadený pri Rozhodcovskej arbitrážnej a mediačnej a. s. rozhodol rozhodcovským rozsudkom sp. zn. 1E-C/0112/0093 tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.540,72 eura s príslušenstvom. Zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanou posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú aplikoval ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Plnenie úveru bolo dohodnuté v splátkach, ktoré žalovaná riadne neplatila, z ktorého dôvodu veriteľ požadoval od žalovanej pred postúpením pohľadávky zaplatenie

celej pohľadávky. Uviedol, že v konaní nebolo preukázané, že veriteľ žalovanú upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva v zmysle § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka, a teda právo na zaplatenie celej pohľadávky k 04. 09. 2009. Napriek tomu však zo zmluvy vyplýva, že splatnosť splátok bola dohodnutá 19. deň v mesiaci a konečná splatnosť úveru, ktorý sa mal vrátiť v splátkach, bola dohodnutá na 19. 04. 2012. Žalobca preto mohol žalobou na súde prvýkrát právo na zaplatenie každej nezaplatennej splátky úveru uplatniť deň nasledujúci deň po jej splatnosti, t. j. 20. deň v mesiaci a poslednej splátky 20. 04. 2012. Pretože toto právo sa podľa § 100 ods. 1, § 101 a § 103 Občianskeho zákonníka premlčí v premlčacej dobe 3 roky, a pretože žaloba bola na súd podaná 10. 05. 2017, bola podaná po uplynutí premlčacej doby všetkých splátok a to aj poslednej, na ktoré premlčanie prihladol podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Uplatnené právo žalobcu preto označil v celom rozsahu za premlčané. V súvislosti s argumentáciou žalobcu ohľadne spočívania premlčacej doby uplatnením práva na rozhodcovskom súde a následne na exekučnom súde podľa § 112 Občianskeho zákonníka uviedol, že podľa zmluvy o úvere sa zmluvné strany dohodli, že ich prípadné vzájomné spory vzniknuté z tohto právneho vzťahu sa budú prednostne rozhodovať v rozhodcovskom konaní prostredníctvom stáleho rozhodcovského súdu, pričom takáto rozhodcovská doložka znemožňuje žalovanému ako spotrebiteľovi dosiahnuť rozhodovanie sporu všeobecným súdom, čím spôsobuje hrubú jednostrannú výhodnosť pre veriteľa ako dodávateľa, pretože výber rozhodcovského súdu bol súčasťou zmluvy, ktorá je ním vopred pripravená a žalovaná nemá možnosť obsah zmluvy, a teda ani rozhodcovskej doložky ovplyvniť. Mohla ju ako celok len prijať alebo odmietnuť. Rozhodcovská doložka preto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech žalovanej, a preto je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, na ktorú musí súd v ktoromkoľvek štádiu konania z úradnej povinnosti prihliadať a zabezpečiť, aby takouto neprijateľnou podmienkou nebola žalovaná viazaná. V dôsledku toho podaním návrhu na začatie konania na tento orgán ani pokračovaním v začatom konaní nemohlo dôjsť k neplynutiu premlčacej lehoty podľa § 112 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax všeobecných súdov, a to na rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 23. 06. 2015 č. k. 17C/196/2015-78 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave zo dňa 04. 05. 2016 sp. zn. 25Co/538/2015. Rovnako argumentoval dôvodmi uvedenými v uznesení Ústavného súdu SR zo dňa 20. 09. 2017 č. k. III. ÚS 572/2017-19, v ktorom ústavný súd nezistil, že by vyššie označeným rozhodnutím Krajského súdu v Trnave boli porušené práva veriteľa podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, konštatujúc, že účinky spočívania premlčacej doby v prípade uplatnenia práva veriteľa z rozhodcovskej doložky, ktorá bola vyhlásená za neprijateľnú podmienku, a preto neplatnú, nenastanú, pretože neexistuje procesný postup pre ďalší postup vo veci, a to už formou postúpenia veci inému príslušnému orgánu na ďalšie konanie alebo formou klauzuly obdobnej § 19 Zákona o rozhodcovskom konaní a premlčacia doba v takomto prípade plynie ďalej po celý čas rozhodcovského a aj exekučného konania a veriteľ musí niesť následky jej plynutia. Z vyššie uvedených dôvodov preto žalobu žalobcu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že v konaní úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keďže jej žiadne trovy nevznikli.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, odôvodniac ho tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že Ústavný súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí pléna 7. februára 2018 rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 11/2016 o návrhu Okresného súdu Košice II o súlade § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa s čl. 1 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky tak, že uvedené ustanovenie nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Z uvedeného dôvodu tak súd nemôže prihliadať na nemožnosť uplatnenia práva, oslabenie nároku zo spotrebiteľskej zmluvy, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku. Žalovaná sa k samotnej žalobe nevyjadrila, neuviedla žiadne dôkazy na svoju obranu, nežiadala vykonať žiadne dôkazy, t. j. bola v konaní úplne pasívna, a preto nie je možné, aby jej súd poskytol ochranu. V súvislosti s rozhodcovským súdom, rozhodcovskou doložkou, spočívanim a premlčacou lehotou poukázal na ust. 21 ods. 1 ZRK, v zmysle ktorého je to v prvom rade rozhodcovský súd, ktorý je oprávnený posudzovať platnosť rozhodcovskej zmluvy a tým aj svoju vlastnú právomoc. Mal za to, že ak rozhodcovský súd po preskúmaní okolností

konkrétneho prípadu svoju právomoc uzná, uzná tak aj platnosť samotnej rozhodcovskej doložky, ktorá túto právomoc v spotrebiteľskej zmluve zakladá. V tomto smere poukázal na ust. § 21 ods. 2 ZRK, ktoré poskytuje spotrebiteľovi ako riadnemu účastníkovi rozhodcovského konania možnosť namietať neplatnosť rozhodcovskej doložky už v konaní pred samotným rozhodcovským súdom. Platnosť rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve trvala až do právoplatného rozhodnutia súdu o neplatnosti takejto doložky, pričom však ide o právoplatné zamietnutie poverenia pre súdneho exekútora na vykonanie exekúcie a následné zastavenie exekučného konania. Mal za to, že až do zastavenia exekučného konania exekučným súdom bol rozhodcovský rozsudok materiálne nevykonateľným exekučným titulom. Výklad a aplikácia § 112 OZ spôsobom, ktorý nepripúšťa spočívanie premlčacej doby v situácii, keď účastník právneho vzťahu uplatní svoje právo na rozhodcovskom súde v zmysle rozhodcovskej doložky, ktorá je však neskôr v konaní o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie vyhlásená za neplatnú, je v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a aj s čl. 6 ods. 1 Dohovoru, keďže by tým došlo k faktickému sťaženiu, resp. úplnému zmareniu možnosti oprávnenej osoby domáhať sa svojho práva na súde. Zdôraznil, že odo dňa podania žaloby na rozhodcovský súd premlčacia doba prestala plynúť a začala spočívať v zmysle ust. § 112 OZ a spočívala až do právoplatnosti uznesenia o zastavení exekučného konania, pričom po právoplatnosti tohto uznesenia premlčacia doba začala opätovne plynúť, a to až do momentu podania žaloby o zaplatenie na Okresný súd Trenčín sp. zn. 23Csp/143/2016. Argumentoval tiež dôvodmi uvedenými v náleze Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 499/2012, ako i v rozhodnutí Súdneho dvora zo dňa 09. 11. 2016 vo veci C 42/15. Uzavrel, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, pričom zmluva o úvere obsahuje odkaz na obchodné podmienky, všeobecné obchodné podmienky, ako aj sadzobník poplatkov a iné dokumenty Poštovej banky, a. s. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne žalobe vyhovel v celom rozsahu. Žiadal priznať trovy odvolacieho konania.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 01. 07. 2016, ďalej len CSP) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Odvolací súd preskúmaním spisového materiálu zistil, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 10. 05. 2017 domáhal voči žalovanej zaplatenia sumy 1.540,72 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 9% ročne zo sumy 1.540,72 eura od 04. 09. 2009 do zaplatenia a trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že je veriteľom pohľadávky na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2014, uzatvorenej medzi spoločnosťou Bencont Investments, s. r. o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT COLLECTION a. s. ako postupníkom. Dňa 19. 12. 2008 bola medzi právnym predchodcom žalobcu Poštová banka, a. s. a žalovanou uzatvorená zmluva o úvere č. 3840223108, na základe ktorej bol žalovanej poskytnutý úver vo výške 50.000,-Sk (1.659,701 eura), ktorý sa žalovaná zaviazala splácať v 40 mesačných splátkach po 63,30 eura pri celkovej výške nákladov 766,62 eura. Pohľadávka bola voči žalovanej uplatňovaná na rozhodcovskom súde, ktorý žalobe vyhovel v celom rozsahu a vo veci rozhodol rozhodcovským rozsudkom zo dňa 20. 06. 2013 sp. zn. IE-C/0112/0093, právoplatným dňa 01. 10. 2013 a vykonateľným dňa 21. 11. 2013. Dňa 02. 03. 2015 bol podaný návrh na vykonanie exekúcie, konanie vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19Er/1066/2015, kde po právoplatnosti uznesenia o zamietnutí poverenia na vykonanie exekúcie, bolo exekučné konanie zastavené. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom žalobu zamietol. K takémuto záveru dospel z dôvodu, že na vec aplikoval ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, posudzoval premlčanie nároku žalobcu ex offa a z dôvodu, že nárok žalobcu považoval za premlčaný, žalobu zamietol.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

6. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o

odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania (okrem prípadov uvedených v ustanovení § 379 CSP), tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 380 ods. 1 CSP). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu.

7. Odvolací súd, viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania, považuje za potrebné uviesť, že sa stotožňuje s námietkou žalobcu uvedenou v odvolaní o nemožnosti aplikácie ust. § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov z dôvodu jeho nesúlady s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

8. Podľa § 193 CSP súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

9. Keďže Ústavný súd SR dňa 07. 02. 2018 nálezom pod sp. zn. PL. ÚS 11/2016, uverejnenom pod č. 271/2018 Z. z. rozhodol, že ustanovenie § 5b zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zák. SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov nie je v súlade s čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, keď konštatoval, že na ochranu zraniteľného jednotlivca, existujú miernejšie prostriedky, zvlášť formou právnej pomoci, a preto právna úprava nie je nevyhnutne potrebná na naplnenie tohto cieľa, pričom odvolací súd je týmto rozhodnutím viazaný. Odvolací súd preto dospel k záveru, že ak súd prvej inštancie prihliadol v konaní na námietku premlčania v zmysle ustanovenia § 5b uvedeného zákona, o ktorom Ústavný súd SR rozhodol, že je protiústavné, je potrebné jeho rozhodnutie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť aj z tohto dôvodu a vec vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a ďalšie rozhodnutie s tým, aby súd prvej inštancie vec opätovne právne posúdil bez aplikácie ex offo námietky premlčania. Názorom odvolacieho súdu je súd prvej inštancie v ďalšom konaní viazaný (§ 391 ods. 2 CSP).

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).